

Skrivnost zelene jame

(čudoviti doživljaji dveh dečkov)

Vsebina I. dela:

Mlada sošolca Tomo in Branko sta bila že od nekdaj najboljša prijatelja. Slučajno sta nekoč odkrila staro knjigo, ki je poročala o nekem čudežnem podzemskem mestu z imenom Estera. Dečka sta bila zelo radovedna in sta marljivo proučevala podatke v stari knjigi; pisec te knjige je svaril vsakogar, naj ne obišče tega mesta, ker mu grozi neodvrtljiva nesreča. Tomo in Branko sta si — pogumna dečka — nekega dne vendar najela čoln in pričela iskati po bližnjem otočju potopljeno mesto. Najprej sta našla »otok z volčjo glavo«, na katerem sta odkrila podzemsko jamo, ki je vodila do vhoda tajinstvenega mesta. Čudežno sta ušla prvemu napadu na njuno življenje. Skrivala sta se, dokler se je dalo, toda prebivalci Estere so ju kmalu odkrili in pričeli zasledovati. Pribežala sta v neko dvorano, v kateri je bilo na stotine zrcalnih sten, tako da sta imela vtis, da sta zašla v veliko množico ljudi, medtem pa so le ogledala stokrat zrcalila njuno lastno sliko. Obupana sta blodila okoli in zdelo se jima je, da ne bosta nikdar našla izhoda iz tega zrcalnega blodišča. Tedaj je Branko po naključju odkril na nekem zrcalu z diamantom vrezane besede: »Štej do dvanajste-ga zrcala, od tega potem tri na desno in še enega na levo. Na tem zrcalu je vijak. Zavrti ga!...«

Tajna koščene kljuko

Razburjeno sta prijatelja še enkrat pregledala pisavo na zrcalu. »Dvanajst zrcal moraš prešteti!« je ukazal Branko Tomu, »in potem obstati na mestu. Toda nikar se, za božjo voljo, ne uštej. Zaradi varnosti ostanem jaz na tem mestu. Pojdi torej!«

Tomo je odšel in pričel šteti: »Ena, dve, tri, štiri...«, dokler ni končno obstal in zaklical »dvanajst« v smeri, kjer je stal Branko.

»Tako, dobro! Sedaj tretje zrcalo na desni strani! Ali ga imaš? — Ostani, kjer si! Pridem k tebi!«

»Le pridi!«

Branko je tudi prešteval zrcala in se trudil, da ga ne bi zmešale druge neštete zrcalne slike. Končno je srečno prišel do svojega prijatelja.

»Tako, sedaj eno ogledalo na levo! Tu sva! Na tem zrcalu torej mora biti vijak. Pusti me bliže, bom steklo natančno pregledal!«

Rade volje se je Tomo umaknil. V glavi se mu je kar vrtelo. Le proč, kakor hitro mogoče, iz tega vražjega prostora! je bila njegova edina misel.

Branko je našel vijak, toda ta je bil tako majhen in neznaten, da je deček pričel dvomiti, če je pravi. Poskusil ga je izviti, toda vijak je tičal precej trdo v steklu. Potegnil je iz žepa nož, ki je imel tudi izvijač, in je z njim poskušal zrahljati vijak.

In glej — posrečilo se mu je! Zrcalna stena se je zavrtela v vsej svoji višini in prikazala se je pod njo lesena ploskev; bila so to majhna, nizka vrata s kljuko, katere nenavadna oblika je presenetila Branka. Bila je iz stare, rumeno rjave roževine ali slonove kosti in je imela obliko človeške roke.

Tomo in Branko sta se spogledala.

»Tu imava torej izhod!« je rekel Branko.

»Toda zaradi te neverjetno čudne oblike kljuke bi bilo sklepati na nova presenečenja!« se je skušal šaliti Tomo.

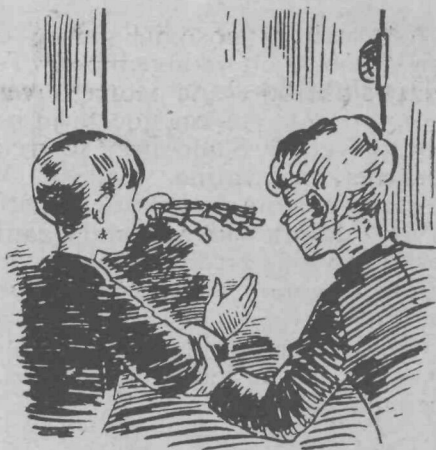
»Ah, kaj še! Vrata so vrata in če sva doslej že toliko doživela, naju tale smešni izvesek tudi ne bo spravil iz ravnovesja,« je menil Branko, ki je spet dobil pogum. »Pojdi va naprej!«

»Seveda, kaj pa, če so vrata zaklenjena! In še nekaj! Skupaj greva, ne drug za drugim. Že večkrat sem čital o zahrbtnih pasteh in o vratih, ki se odpro, če stopimo na določeno mesto na tleh. Če greva drug za drugim, potem se lahko zgodi, da eden izmed naju naenkrat izgine. In če naju v tem mestu more kaj rešiti, potem naju bo rešilo le dejstvo, da sva dva, verjemi mi! Z enim samim bi cenjeni prebivalci Estere mnogo lažje opravili.«

»Sem prav tvojega mnenja!« je potrdil Branko. Prijela sta se pod pazduho in Tomo je pritisnil na kljuko. Vrata so se odprla.

»Zdravstvujta!« ju je pozdravil svetel in prijeten glas. Brez besed sta prijatelja strmela drug v drugega. Stala sta v krasno opremljeni sobici, katere stene so bile prevlečene z rožnato, s pisanimi cvetkami vezeno svilo. Mehka svetloba je sijala skozi strop, ki je bil sestavljen iz debelih steklenih kock. Rdeča preproga je pokrivala tla, soba pa je bila opremljena z ličnim drobnim pohištvom iz svetlomodro pleškega lesa. Iz globokega naslonjača v kotu pa se je dvignila deklica, oblečena v obleko iz zlatega brokata. Trd bel ovratik iz čipk ji je obkrožal vrat in v svetle lase je imela vpletено biserno ogrlico. Deklica je bila taka kakor zakleta grajska princeska v pravljici ali pa oživljeni starinski dekliški portret iz prejšnjega stoletja.

»Pozdravljena!« je ponovila še enkrat in glas ji je zvenel nekoliko posmehljivo in veselo obenem. »Takšna sta torej moja rešitelja in

pomagača! Dolgo, res dolgo sem čakala na tistega, ki bo znal prečitati napis v zrcalni dvorani!«

»Dober dan!« je zajecjljal Tomo, čisto zmeden. »Oprostiti nama morate ...«

»Predvsem mi nikar ne reci ‚vi‘,« ga je prekinila deklica. »Saj vendar mi trije nismo tako zakrknjeni starci kakor ostali prebivalci mesta, zato lahko brez predsodkov rečemo drug drugemu ‚ti‘. Ime mi je Cvetana. In vama?«

»Tu je moj prijatelj Tomo, s polnim imenom Tomislav. Meni pa je ime Branko!«

»Zelo me veseli, dečka! Tretjič vama kličem: Pozdravljena! Verujta mi, da v tej lepi kletki sedim že precej dolgo. Sita sem že tega življenja, čeravno imam vse na razpolago in se celo vsak dan spreham po vrtu.«

»Po vrtu? Kaj imajo tudi vrtove v tem potopljenem mestu?« se je začudil Branko, in Tomo je dodal: »Kako je to mogoče, Cvetana, da te meščani mesta Estere, ki nas vse ljudi sovražijo in hočejo uničiti, trpijo tu?«

Cvetana je stresla svojo svetlo glavico in hudomušno rekla: »Ha, ha, ha, prebrisani meščani Estere niti ne slutijo, da sem jaz tukaj!« Tomo in Branko sta se vedno bolj čudila. Cvetana pa se je zasmejala:

»Na vajinih nosovih vidim, da kar ginevata od radovednosti! Torej poslušajta! Rada vama povem svojo povest: vse kar hočeta in kar morata vedeti. Samo prej je treba poskrbeti za vajino varnost. Mi moramo mestne prebrisance pustiti v veri, da sta vidva postala zanje neškodljiva. Iz zrcalne dvorane prihajata, kajne? Ali so vaju zaprla tja notri?«

»Niso naju zaprli! Samo napodili so naju vanjo kakor dva uboga, spehana zajčka!«

J. P e h a r

S sladkorjem potresena pravljica

Za devetimi morji in devetimi gorami je bila velika dežela. Tam so živeli ljudje, kakor povsod drugod. Imeli so mesta, vasi, imeli so kralja in ministre, nečesa pa vendar niso imeli, namreč sladkorja. Pomislite, da v tisti deželi ni nihče poznal slaščic in otroci niso mogli kupiti niti bonbončka.

No, vidite, pa so vzlic temu živel. In še kako! Bili so lepo debeli, okrogli, ker so jedli samo meso in slanino. Najdebelejši izmed vseh je bil kmet Jur. Edino veselje mu je bila jed. Pri njem so kuhali najboljši kuharji, najspretnejše kuharice so si izmišljale jedi zanj. Zato je bil tudi okrogel kakor sod.

Kmet Jur je mislil, da v vsej deželi ni večjega jedeža od njega. Pa je vendarle bil, ne sicer večji, toda vsaj enako velik. In ta jedež je bil gospod kralj.

Ko je Jur izvedel, kakšen jedež je gospod kralj, mu je napisal pozdrav ter ga povabil za nedeljo k sebi na gostijo. Kralj mu je na zlatem listku odgovoril, da se v nedeljo pripelje.

Deklica je pokimala: »Da, tako delajo. Vedno enako. Sedaj poslušajta! V zrcalni dvorani pod umetniško izdelanimi ploščami na tleh so — padalna vrata. Kdor bega po dvorani, mora prej ali slej stopiti nanje in pasti v globino. Pod to hišo teče temna, globoka voda. Od tam se ne vrne nihče več!«

S tiho grozo sta premišljevala Tomo in Branko, kakšni zli usodi sta ušla in kakšni novi doživljaji ju še čakajo...

(Se nadaljuje)

To je bilo vse pokonci! Lovci so streljali, ribiči lovili, dekcle skubele in kuharji kuhali. In ko je prišla nedelja, je bila v sobi bogato pogrnjena miza. Proti poldnevu so se oglasile trobente in zlata kočija se je pripeljala v vas. Ljudje so se zbirali in z odprtimi usti gledali kralja.

Jur je kralja lepo sprejel, se mu spoštljivo priklonil, in že so sedli k mizi. Ždaj se je začelo: juha, ribe, pečenka, piščanci, purice, kokoši, govedina, svinjina, bravina — vse to je prihajalo na mizo kar zapovrstjo.

Šele proti večeru si je gospod kralj obrisal brado, se zahvalil in povabil Jurja za prihodnjo nedeljo v grad.

Ves teden se je Jur veselil na kraljevsko pojedino. V nedeljo je dal zapreči lestvični voz, ki je bil postlan s slamo in pernicami. Sam si je oblekel rumene nogavice ter sedel na voz. Ko se je pripeljal v mesto, so ljudje kar strmeli; ugaljali so jim konji s petljami v grivah, najbolj pa Jur na pernicah. Pred gradom ga je sprejel gospod kralj s krono na glavi.

V gradu je bila spet drugačna pojedina: majoneze, obloženi kruhki, ribe, raki, ostrige, pavi, labodi in prepelice.

Bil je že pošteno mrak, ko si je Jur obrisal usta, se lepo zahvalil za pogostitev in povabil za drugo ne-